

Ministerstvo vnitra
odbor legislativy a koordinace předpisů
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-85295-2/LG-2012

Praha 23. srpna 2012

Počet listů: 2

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
odbor financí
28. října 117
702 18 Ostrava

Na vědomí:
Odbor projektů eGovernment
z d e

Stanovisko k povinnosti správních orgánů ověřovat údaje, které jsou mu sděleny a které jsou současně referenčními údaji vedenými v základních registrech, v těchto registrech

K č. j. MSK 92536/2012 ze dne 9. července 2012

Odbor legislativy a koordinace předpisů obdržel Vaši žádost o stanovisko k povinnosti správních orgánů ověřovat údaje, které jsou mu sděleny a které jsou současně referenčními údaji vedenými v základních registrech, v těchto registrech.

Podle § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „z. č. 111/2009 Sb.“), využívá orgán veřejné moci při své činnosti referenční údaje obsažené v příslušném základním registru v rozsahu, v jakém je oprávněn tyto údaje využívat podle tohoto zákona nebo podle jiných právních předpisů. Od osob, po kterých je jiným právním předpisem doložení takových údajů požadováno, je orgán veřejné moci oprávněn požadovat poskytnutí takových údajů pouze, pokud nejsou v základním registru obsaženy, jsou označeny jako nesprávné, vznikne oprávněná pochybnost o správnosti referenčního údaje, nebo jsou nezbytné pro bezpečnostní řízení podle jiného právního předpisu. Správní orgán je tedy povinen využívat referenční údaje, k jejichž využívání je oprávněn, a nemůže s výjimkou uvedených případů požadovat jejich poskytnutí od třetích osob. Tento závěr potvrzuje i znění důvodové zprávy k z. č. 111/2009 Sb., která k tomuto ustanovení uvádí: „Pokud právní předpisy stanoví, že má občan dokládat údaje, které jsou obsaženy v základním registru jako referenční údaje, musí orgán veřejné moci využít údaje v základních registrech. Toto ustanovení zbavuje občany povinnosti dokládat orgánům veřejné moci některé skutečnosti, které jsou reprezentovány referenčními údaji.“ Dále důvodová zpráva uvádí také to, že pokud údaje nejsou referenčními údaji, nebo se jedná o údaje označené jako nesprávné, nebo existuje pochybnost o správnosti daných údajů, může orgán veřejné moci ověřovat tyto údaje a požadovat jejich doložení. Pokud tedy podání nemá všechny náležitosti podle správního řádu a nejde o shora uvedené výjimky, nelze postupovat tak, že správní orgán učiní výzvu

k doplnění a v případě, že podatel výzvě nevyhoví, řízení zastaví. Od účinnosti z. č. 111/2009 Sb. se nejprve musí (samozřejmě v rozsahu, v jakém je k tomu podle zákona oprávněn) pokusit získat příslušný údaj ze základního registru. Teprve není-li možné údaj takto získat, lze vyzvat podatele k doplnění podání.

Ze z. č. 111/2009 Sb. však nelze dle našeho názoru dovodit povinnost správního orgánu ověřovat údaje sdělené a doložené podatelem v příslušném základním registru. Taková povinnost nevyplývá z ustanovení § 5 zákona ani z jiného jeho ustanovení a nenasvědčuje jí ani důvodová zpráva k zákonu.

Pokud jde o otázku ověřování referenčních údajů před odesláním resp. vydáním rozhodnutí, ani taková povinnost správního orgánu ze z. č. 111/2009 Sb. nevyplývá. Správní orgán vychází ve správním řízení podle našeho názoru stejně jako dosud z údajů, které získal na počátku řízení a ze změn, které mu byly případně sděleny. Lze však doporučit, aby správní orgány v případech, kdy mají pochybnosti o tom, zda jsou údaje, s nimiž od počátku řízení pracují, stále aktuální, provedly jejich ověření v základních registrech. Zejména se to týká případů neúspěšného doručování.

K otázce využívání referenčních údajů sdělených třetími osobami při jiných než správních činnostech správního orgánu pak lze uvést, že orgán veřejné moci využívá při své činnosti referenční údaje pouze v rozsahu, v jakém je oprávněn tyto údaje využívat podle tohoto zákona nebo podle jiných právních předpisů. Pokud tedy právní předpis výslovně nestanoví, že je orgán veřejné moci oprávněn údaj využívat, a to zpravidla pro konkrétní účel, nelze jej využít (ověřovat). Z kontextu z. č. 111/2009 Sb. [zejména s ohledem na definici agendy (souhrn činností spočívajících ve výkonu vymezeného okruhu vzájemně souvisejících činností v rámci působnosti orgánu veřejné moci)] lze dovodit, že orgány veřejné moci mohou referenční údaje využívat pouze při výkonu veřejné moci, resp. při činění veřejnoprávních úkonů. Tento závěr je podle našeho názoru jediný možný i s ohledem na požadavek rovnosti v soukromoprávních vztazích, resp. rovnosti účastníků soudních či správních řízení (orgán veřejné moci by byl v soukromoprávním vztahu či jako účastník řízení zvýhodněn oproti těm subjektům, které orgánem veřejné moci nejsou). Máme za to, že např. v případě vystavování faktur nebo podávání žalob soudům nebude mít správní orgán oprávnění k využívání referenčních údajů.

Závěrem si dovoluujeme upozornit, že výše uvedené je toliko právním názorem našeho odboru, který není oprávněn k autoritativnímu výkladu právních předpisů. Tato kompetence náleží v konkrétním případě pouze soudu.

Mgr. Jiří Kaucký
ředitel odboru
v z. Mgr. Iva Hřebíková
podepsáno elektronicky

Vyřizuje: Mgr. Alena Švecová
Tel. č.: 974817340
E-mail: alena.svecova@mvcv.cz